

Naš znak: 0040-0014/2023-08

Datum: 12.4.2023

Sporočilo za medije

Inženirska zbornica Slovenije spodbuja sprejem Resolucije o programu protipotresne sanacije

Ogrožen je velik del stavbnega fonda v Sloveniji

Ljubljana, 12. april – Inženirska zbornica Slovenije (IZS) je na Ministrstvo za naravne vire in prostor naslovila poziv za pripravo končne verzije resolucije o programu protipotresne sanacije potresno ogroženih objektov v najkrajšem možnem času. Posledice v primeru močnejšega potresa bodo odvisne tudi od ravnanja resornega ministrstva. IZS si brez sprejema te resolucije večjih korakov pri ureditvi problematike potresne ogroženosti velikega dela obstoječega stavbnega fonda ne predstavlja.

Na 37. nujni seji Odbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je v Državnem zboru RS potekala 21.1.2021, neposredno po močnejših potresih na Hrvaškem, je bilo ugotovljeno, da so nekateri, predvsem starejši objekti v Sloveniji potresno neodporni, da so zaradi tega **ogrožena številna človeška življenja**, da je naša družba v primeru močnejšega potresa **izpostavljena izredni gospodarski škodi** ter da je **potrebno tako stanje nujno odpraviti**. V Sloveniji trenutno **zagotavljanje potresne odpornosti obstoječih objektov sistemsko ni zagotovljeno**, niti ni predvidenega mehanizma za sistemsko dvigovanje potresne odpornosti v prihodnosti. Odbor je zato soglasno sprejel sledeči sklep:

Odbor se je seznanil s problematiko potresne ogroženosti stavb v Sloveniji in sklenil, da predlaga pristojnemu ministrstvu, da celovito in na podlagi dognanj stroke pristopi k reševanju obravnavane problematike, pripravi resolucijo o programu protipotresne sanacije potresno ogroženih objektov ter jo do konca tega leta predstavi Državnemu zboru Republike Slovenije.

Resolucija do konca leta 2021 ni bila pripravljena, je pa bila pripravljena za namen javne razprave, ki je potekala v marcu 2022. Predlog resolucije iz javne obravnave po mnenju Inženirske zbornice Slovenije predstavlja zelo solidno osnovo za pričetek reševanja problematike in kot taka predstavlja nujen pogoj za ureditev stanja. Kljub temu, da je od javne razprave minilo že eno leto, pa sprejema resolucije še vedno ni na vidiku.

Zaradi izredne pomembnosti sprejema resolucije za ureditev problematike potresno ogroženih objektov v Sloveniji je Inženirska zbornica Slovenije na Ministrstvo za okolje in prostor (danes Ministrstvo za naravne vire in prostor) 24.1.2023 naslovila vprašanje, kaj se v tem trenutku z resolucijo dogaja, kdaj bo predstavljena Državnemu zboru RS ter jih ob tem tudi opozorili, da bi lahko bil vsak zastoj pri sprejemu odločilen pri dosegu cilja, da se z ustreznimi ukrepi »prehiti potres« ter s tem zaščiti življenja ljudi in prepreči neposredno in posredno gospodarsko škodo nepredstavljenih razsežnosti. Odgovora do danes ni bilo, je pa bilo na oddaji Tednik, ki je bila na TV Slovenija 1 na

sporedu 6.3.2023, podana izjava generalnega direktorja Direktorata za prostor in graditev, MNVP, da bo resolucija »najverjetneje, če bo vse v redu, v pripravi letos«. To kaže na to, da se bo v tekmi s časom po nepotrebnem izgubilo še precej časa, najverjetneje najmanj dodatno leto, pri čemer pravega zagotovila, da bo resolucija kdajkoli sploh sprejeta, dejansko ni.

Inženirska zbornica Slovenije je danes, 12.4.2023 na državnega sekretarja mag. Mateja Skočirja, pristojnega za prostor in vode, poslala poziv, da ministrstvo za naravne vire in prostor v najkrajšem možnem času pripravi končno verzijo resolucije, saj je to, kakšne bodo posledice v primeru močnejšega potresa, trenutno v veliki meri prav v rokah tega ministrstva. Na Inženirski zbornici Slovenije si brez sprejema te resolucije večjih korakov pri ureditvi problematike potresne ogroženosti velikega dela obstoječega stavbnega fonda ne predstavljamo.

Podoben dopis je bil poslan tudi na Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor Državnega zbora RS, v katerem na zastoj pri pripravi in sprejemu resolucije opozarjamo tudi njih.

Zakon o arhitekturni in inženirski dejavnosti Inženirski zbornici Slovenije v 27. členu podaja naloge dajanja pobud in sodelovanja z državnimi organi, nastopanja v vlogi posvetovalnega organa državnih organov in zastopnika stroke, zato se čutimo dolžni na alarmantno stanje opozoriti. Ob tem sporočamo, da inženirska stroka zna in želi zagotoviti ustrezno potresno odpornost obstoječih objektov, vendar tega brez podpore državnih organov, politike in družbe ne more narediti.

Lep pozdrav,

Predsednik matične sekcije gradbenih inženirjev

Andrej Pogačnik

Predsednik IZS

mag. Črtomir Remec

Priloge:

- Dopis, poslan Državnemu sekretarju, pristojnemu za prostor in vode na MNVP, 12.4.2023
- Dopis, poslan Odboru za infrastrukturo, okolje in prostor DZ RS, 12.4.2023
- Poziv stroke Vladi RS za ureditev področja potresne ogroženosti velikega dela slovenskega stavbnega fonda, 20.7.2020

Ministrstvo za naravne vire in prostor
Državni sekretar, pristojen za prostor in vode
mag. Matej Skočir
Dunajska cesta 48
1000 Ljubljana
gp.mnvp@gov.si

Naš znak: 0040-0014/2023-01

Datum: 12.4.2023

Zadeva: Resolucija o programu protipotresne sanacije potresno ogroženih objektov

Spoštovani gospod sekretar, mag. Matej Skočir,

na 37. nujni seji Odbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je potekala 21.1.2021, neposredno po močnejših potresih na Hrvaškem, je bilo ugotovljeno, da so nekateri, predvsem starejši objekti v Sloveniji potresno neodporni, da so zaradi tega **ogrožena številna človeška življenja, da je naša družba v primeru močnejšega potresa izpostavljena izredni gospodarski škodi ter da je potrebno tako stanje nujno odpraviti**. V Sloveniji trenutno **zagotavljanje potresne odpornosti obstoječih objektov sistemsko ni zagotovljeno**, niti ni predvidenega mehanizma za sistemsko dvigovanje potresne odpornosti v prihodnosti. Odbor je zato soglasno sprejel sledeči sklep:

Odbor se je seznanil s problematiko potresne ogroženosti stavb v Sloveniji in sklenil, da predlaga pristojnemu ministrstvu, da celovito in na podlagi dognanj stroke pristopi k reševanju obravnavane problematike, pripravi resolucijo o programu protipotresne sanacije potresno ogroženih objektov ter jo do konca tega leta predstavi Državnemu zboru Republike Slovenije.

Resolucija do konca leta 2021 ni bila pripravljena, je pa bila pripravljena za namen javne razprave, ki je potekala v marcu 2022. Resolucija, kot smo jo lahko prebrali v tej javni obravnavi, po našem mnenju predstavlja zelo solidno osnovo za pričetek reševanja problematike in kot taka predstavlja nujen pogoj za ureditev stanja. Kljub temu, da je od javne razprave minilo že eno leto, pa sprejema resolucije še vedno ni na vidiku.

Zaradi izredne pomembnosti sprejema resolucije za ureditev problematike potresno ogroženih objektov v Sloveniji smo 24.1.2023 na takrat še Ministrstvo za okolje in prostor naslovili vprašanje, kaj se v tem trenutku z resolucijo dogaja, kdaj bo predstavljena Državnemu zboru RS ter ob tem tudi opozorili, da bi lahko bil vsak zastoj pri sprejemu odločilen pri dosegu cilja, da z ustreznimi ukrepi »prehitimo potres« ter s tem zaščitimo življenja ljudi in preprečimo neposredno in posredno gospodarsko škodo nepredstavljivih razsežnosti. Odgovora do danes nismo prejeli, smo pa na oddaji Tednik, ki je bila na TV Slovenija 1 na sporedu 6.3.2023, zasledili izjavo generalnega direktorja Direktorata za prostor in graditev, MNVP, da bo resolucija »najverjetneje, če bo vse v redu, v pripravi

letos«. To kaže na to, da se bo v tekmi s časom po nepotrebnem izgubilo še precej časa, pri čemer pravega zagotovila, da bo resolucija kdajkoli sploh sprejeta, dejansko ni.

Glede na to, da je področje prostora iz nekdanjega Ministrstva za okolje in prostor prešlo na vaše ministrstvo, vas pozivamo, da v najkrajšem možnem času pripravite končno verzijo resolucije, saj je to, kakšne bodo posledice v primeru močnejšega potresa, trenutno v veliki meri prav v rokah vašega ministrstva. Brez sprejema te resolucije si večjih korakov pri ureditvi tega področja ne predstavljamo.

V zvezi s pripravo resolucije vas prosimo tudi za sestanek, na katerem bi nam lahko podrobneje predstavili časovnico priprave končne verzije te resolucije, prihodnje korake, potrebne za njen sprejem ter rešitve, ki jih bo končna verzija zajemala. Vse te informacije potrebujemo, da lahko bolje načrtujemo tudi svoje aktivnosti, vezane na to področje.

Zakon o arhitekturni in inženirski dejavnosti Inženirski zbornici Slovenije v 27. členu podaja naloge dajanja pobud in sodelovanja z državnimi organi, nastopanja v vlogi posvetovalnega organa državnih organov in zastopnika stroke, zato se čutimo dolžni na alarmantno stanje opozoriti. Ob tem sporočamo, da inženirska stroka zna in želi zagotoviti ustrezno potresno odpornost obstoječih objektov, vendar tega brez podpore državnih organov, politike in družbe ne more narediti.

Lep pozdrav,

Predsednik matične sekcije gradbenih inženirjev

Andrej Pogačnik

Predsednik IZS

mag. Črtomir Remec

Državni zbor Republike Slovenije
Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor
Šubičeva ulica 4
1102 Ljubljana
gp@dz-rs.si

Naš znak: 0040-0014/2023-02

Datum: 12.4.2023

Zadeva: Resolucija o programu protipotresne sanacije potresno ogroženih objektov

Spoštovani poslanci, člani Odbora za infrastrukturo, okolje in prostor,

na 37. nujni seji Odbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je potekala 21.1.2021, neposredno po močnejših potresih na Hrvaškem, je bilo ugotovljeno, da so nekateri, predvsem starejši objekti v Sloveniji potresno neodporni, da so zaradi tega **ogrožena številna človeška življenja, da je naša družba v primeru močnejšega potresa izpostavljena izredni gospodarski škodi ter da je potrebno tako stanje nujno odpraviti**. V Sloveniji trenutno **zagotavljanje potresne odpornosti obstoječih objektov sistemsko ni zagotovljeno**, niti ni predvidenega mehanizma za sistemsko dvigovanje potresne odpornosti v prihodnosti. Odbor je zato soglasno sprejel sledeči sklep:

Odbor se je seznanil s problematiko potresne ogroženosti stavb v Sloveniji in sklenil, da predlaga pristojnemu ministrstvu, da celovito in na podlagi dognanj stroke pristopi k reševanju obravnavane problematike, pripravi resolucijo o programu protipotresne sanacije potresno ogroženih objektov ter jo do konca tega leta predstavi Državnemu zboru Republike Slovenije.

Resolucija do konca leta 2021 ni bila pripravljena, je pa bila pripravljena za namen javne razprave, ki je potekala v marcu 2022. Resolucija, kot smo jo lahko prebrali v tej javni obravnavi, po našem mnenju predstavlja zelo solidno osnovo za pričetek reševanja problematike in kot taka predstavlja nujen pogoj za ureditev stanja. Kljub temu, da je od javne razprave minilo že eno leto, pa sprejema resolucije še vedno ni na vidiku.

Zaradi izredne pomembnosti sprejema resolucije za ureditev problematike potresno ogroženih objektov v Sloveniji smo na Ministrstvo za okolje in prostor (danes Ministrstvo za naravne vire in prostor) 24.1.2023 naslovili vprašanje, kaj se v tem trenutku z resolucijo dogaja, kdaj bo predstavljena Državnemu zboru RS ter jih ob tem tudi opozorili, da bi lahko bil vsak zastoj pri sprejemu odločilen pri dosegu cilja, da z ustreznimi ukrepi »prehitimo potres« ter s tem zaščitimo življenja ljudi in preprečimo neposredno in posredno gospodarsko škodo nepredstavljenih razsežnosti. Odgovora do danes nismo prejeli, smo pa na oddaji Tednik, ki je bila na TV Slovenija 1 na sporedu 6.3.2023, zasledili izjavo generalnega direktorja Direktorata za prostor in graditev, MNVP, da bo resolucija »najverjetneje, če bo vse v redu, v pripravi letos«. To kaže na to, da se bo v tekmi s

časom po nepotrebnem izgubilo še precej časa, najverjetneje najmanj dodatno leto, pri čemer pravega zagotovila, da bo resolucija kdajkoli sploh sprejeta, dejansko ni.

Glede na to, da je bil pobudnik priprave resolucije prav vaš odbor, predlagamo, da o zadevi vnovič opravite razpravo z namenom, da bi se za pripravo in sprejem resolucije določil zavezujoč rok. Obenem prosimo za sestanek pri predsednici vašega odbora, na katerem bi lahko še dodatno pojasnili okoliščine, ki terjajo hiter sprejem resolucije in se z vami tudi pogovorili o tem, kako bi bilo mogoče zagotoviti oz. pospešiti njen sprejem.

Zakon o arhitekturni in inženirski dejavnosti Inženirski zbornici Slovenije v 27. členu podaja naloge dajanja pobud in sodelovanja z državnimi organi, nastopanja v vlogi posvetovalnega organa državnih organov in zastopnika stroke, zato se čutimo dolžni na alarmantno stanje opozoriti. Ob tem sporočamo, da inženirska stroka zna in želi zagotoviti ustrezno potresno odpornost obstoječih objektov, vendar tega brez podpore državnih organov, politike in družbe ne more narediti.

Lep pozdrav,

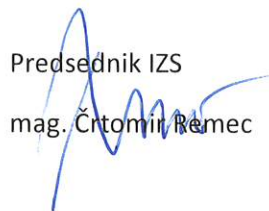
Predsednik matične sekcije gradbenih inženirjev

Andrej Pogačnik

Predsednik IZS

mag. Črtomir Remec

Vlada Republike Slovenije
Gregorčičeva 20, 25
1000 Ljubljana
gp.gs@gov.si

Številka: 0049-0010/2020-1
Datum: 20.7.2020

Zadeva: Potresna odpornost objektov – poziv Vladi RS

Spoštovani,

Nedavni potres v Zagrebu nas je ponovno spomnil na potresno ranljivost našega grajenega okolja. Po raziskavi, ki so jih izvedli na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo v Ljubljani po naročilu Ministrstva za okolje in prostor, je v Sloveniji več deset tisoč potresno zelo ranljivih stavb, ki življenjsko ogrožajo njihove stanovalce in uporabnike. Potresno ogroženi so tudi številni vrtci, šole, bolnišnice, kulturni spomeniki in objekti javne uprave. Na fakulteti ocenjujejo, da bi danes pri ekvivalentnem potresu, kot se je zgodil pred 125 leti v Ljubljani, poleg številnih žrtev, na stavbah nastala tudi neposredna materialna škoda velikostnega reda 10 milijard evrov¹, k čemer pa je potrebno prišteti še posredno škodo.

Podobno sliko daje model POTROG (<http://potrog2.vokas.si/>), ki so ga v okviru treh zaključenih projektov² in četrtega tekočega projekta Ministrstva za obrambo - Uprave RS za zaščito in reševanje razvili na Zavodu za gradbeništvo Slovenije, Uradu za seizmologijo in Inštitutu za vodarstvo. Temelji na oceni večjega števila realnih stavb v Sloveniji, uporablja pa se pri planiranju popotresnih kapacitet civilne zaščite in tudi širše. Po naročilu Ministrstva za infrastrukturo so bile z modelom POTROG ocenjene stavbe ožje vlade in izpostavljene potresno najbolj ogrožene. Po tem modelu bi potres intenzitete VIII EMS-98 v Ljubljani zahteval trajno namestitev za dobrih 12 tisoč prebivalcev, katerih stavbe bi bile porušene ali težko poškodovane, začasno namestitev pa za več kot 86 tisoč prebivalcev, katerih stavbe bi bile zaradi poškodb začasno neprimerne za bivanje.

Že nekaj let v Sloveniji z donacijami EKO sklada poteka energetska sanacija objektov, pri kateri se z namenom zmanjšanja porabe energije zamenjuje stavbno pohištvo in s toplotno izolacijo oblačijo

¹ IKPIR, 2020. Seizmični stresni test stavbnega fonda Republike Slovenije (2020-2050). Strokovne podlage za pripravo Resolucije o programu krepitve potresne varnosti, Naročnik: MOP, pogodba št. 2550-20-530001, Inštitut za konstrukcije, potresno inženirstvo in računalništvo, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, April 2020.

² POTROG - Potresna ogroženost v Sloveniji za potrebe Civilne zaščite. Naročnik: MORS, URSZR, pogodba št. 4300-658/2011-1, Zavod za gradbeništvo Slovenije, Urad za seizmologijo Agencija RS okolje, Inštitut za vodarstvo, junij 2013.

POTROG 2 - Nadgradnja sistema za določanje potresne ogroženosti in odzivnosti za potrebe zaščite in reševanja v Sloveniji. Naročnik: MORS, URSZR, pogodba št. 4300-199/2015-1, Zavod za gradbeništvo Slovenije, Inštitut za vodarstvo, oktober 2016.

POTROG 3 - Nadgradnja sistema za določanje potresne ogroženosti in odzivnosti za potrebe zaščite in reševanja v Sloveniji. Naročnik: MORS, URSZR, pogodba št. 4300-150/2017-1, Zavod za gradbeništvo Slovenije, Inštitut za vodarstvo, oktober 2018.

fasade večstanovanjskih in nekaterih drugih objektov. Večina objektov, pri katerih je bila izvedena energetska sanacija je starejših, ki so v splošnem potresno precej ranljivi. Po izvedbi energetske obnove se lastniki še težje odločijo za potresno utrditev, saj bi v veliki večini primerov ob tem morali poseči v novo fasado, poleg tega nova fasada daje tudi lažno iluzijo, da je objekt varen. Takšen način spodbud dolgoročno ne izpolnjuje kriterijev trajnostnega razvoja, saj je pričakovana povprečna letna škoda pri potresno ranljivih stavbah lahko večja od prihranka energije pri energetsko saniranih stavbah.

Z namenom, da se opozori na problematiko potresne odpornosti obstoječih objektov in na neprimerno prakso prenove objektov, je bil na Inženirski zbornici Slovenije 22.6.2020 organiziran posvet o potresni odpornosti objektov, na katerem so bili prisotni predstavniki najpomembnejših strokovnih inštitucij, ki pri nas delujejo na področju potresnega inženirstva.

Vsi prisotni na posvetu so se strinjali, da:

- je potresna odpornost velikega dela stavbnega fonda v Sloveniji zaskrbljujoča in da so zaradi tega ogrožena številna človeška življenja,
- je potresna ogroženost v družbi izrazito podcenjena,
- podeljevanje subvencij in kreditov s strani države za energetsko sanacijo potresno ranljivih objektov brez njihove poprejšnje potresne utrditve ne pomeni le zamujene priložnosti za njihovo potresno utrditev, ki jo bi bilo najbolj smiselno in ekonomično izvesti hkrati z energetsko sanacijo, pač pa je za zagotovitev potresne odpornosti objektov to celo izrazito škodljivo,
- bi morala država razmisliti o uvedbi potresnih izkaznic ali o kakem drugem načinu, ki bi ljudem podal informacijo o dejanskem stanju potresne odpornosti objekta (npr. pred nakupom ali najemom objekta),
- bi morala država del proračuna oz. kohezijskih sredstev nameniti potresni utrditvi javnih objektov in finančnim spodbudam za ojačitev drugih obstoječih potresno neodpornih objektov.

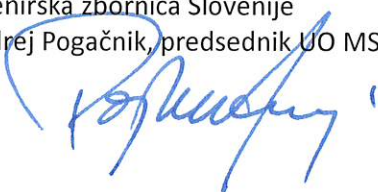
Stroka, ki jo zastopa in predstavlja Inženirska zbornica Slovenije, se zavezuje, da bo skrbela za strokovnost in upoštevanje protipotresnih predpisov v svojih vrstah in tudi, da bo po svojih močeh osveščala javnosti o pomembnosti potresno varne gradnje.

V Sloveniji je dobro poskrbljeno za finančno podporo energetske sanacije objektov preko EKO sklada. Žal so med temi objekti mnogi, katerih nosilnost in potresna odpornost ni na ustrezni ravni. Vladi predlagamo, da z ustreznimi mehanizmi, ki so ji na voljo, poskrbi tudi za subvencije, s katerimi bi se pred energetsko sanacijo obvezno opravila sanacija/potresna ojačitev konstrukcije objekta. Ta predlog je v skladu z Deklaracijo iz Toleda, 22.6.2010 v katero so ministri članic EU zapisali, da se ob energetskih sanacijah ne sme zanemariti fizičnega stanja objekta, kar zajema tudi njegovo potresno odpornost. Ker so od leta 2005 dalje naravne nesreče stale EU več kot 100 milijard EUR, je le-ta skozi kohezijska sredstva veliko investirala v zmanjšanje tveganja pred naravnimi nesrečami, vključno s potresi. Kolikor nam je znano, se Slovenija do sedaj ni odločila za občutno porabo kohezijskih sredstev v te namene. Zato podpisani pozivamo vlado, da v kohezijskem obdobju, ki je pred nami predvidi občutno količino sredstev za preventivne protipotresne ukrepe in s tem zmanjša predvideno škodo in izgubo življenj v RS povzročeno z bodočimi potresi na naših tleh.

Nujno bi bilo tudi, da se zagotovitvi potresne odpornosti objektov v prihodnosti več pozornosti nameni tudi ob pripravi novih in spremenjenih zakonskih in podzakonskih aktov, saj brez dobre zakonske osnove tudi stroka težko deluje optimalno.

Lepo pozdravljeni.

Inženirska zbornica Slovenije
Andrej Pogačnik, predsednik UO MSG

Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo
Univerze v Ljubljani
Prof. dr. Matjaž Mikoš, dekan

Urad za seizmologijo, Agencija RS okolje
Dr. Andrej Gosar, direktor

Slovensko društvo za potresno inženirstvo
Prof. dr. Roko Žarnić, predsednik

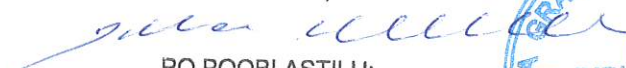
mag. Črtomir Remec, predsednik IZS

Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo
in arhitekturo, Univerza v Mariboru
izr. prof. dr. Vesna Žegarac Leskovar, dekanica,
Po pooblastilu dekanice, prodekan prof. dr.
Matjaž Šraml

Zavod za gradbeništvo Slovenije
Doc. dr. Aleš Žnidarič, direktor

PO POOBLASTILU:
dmag. Darko Korbar

Gradbeni inštitut ZRMK
Marijan Prešeren, direktor

V vednost:

- Ministrstvo za okolje in prostor – Minister Andrej Vizjak
- Ministrstvo za infrastrukturo – Minister Jernej Vrtovec
- Ministrstvo za obrambo, Uprava RS za zaščito in reševanje – Generalni direktor Darko But
- Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko – Minister Zvonko Černač
- Ministrstvo za kulturo, Direktorat za kulturno dediščino - vršilka dolžnosti generalnega direktorja dr. Jelka Pirkovič

